

Wirus A(H1N1)

Drogi zakażenia i profilaktyka

29 kwietnia 2009 r. dr Margaret Chan – Dyrektor Generalny Światowej Organizacji Zdrowia podjęła decyzję o podwyższeniu fazy 4. na 5. alarmu pandemicznego w związku z zagrożeniem rozprzestrzenienia się wirusa grypy A(H1N1). Zgodnie z kryteriami przyjętymi przez WHO, faza 5. alarmu pandemicznego oznacza, że wirus odzwierzęcy uzyskał zdolność przenoszenia się z człowieka na człowieka w co najmniej dwóch krajach.

Wirus grypy świń należy do rodziny *Orthomyxoviridae*, rodzaju *Influenzavirus*, typ A, podtyp H1N1. Po raz pierwszy został wyizolowany w 1930 r. przez Richarda Shopa od chorych zwierząt, u których obserwowano zaburzenia ze strony układu oddechowego. Do 1970 r. wirus H1N1 występował jedynie na kontynencie północnoamerykańskim. Pod koniec lat 70. pojawiły się pierwsze przypadki zachorowań zwierząt w Europie (głównie we Włoszech) i w Azji.

Nowa, zmutowana forma wirusa A(H1N1) zawierająca geny wirusów grypy: świńskiej, ptasiej i ludzkiej jest chorobotwórcza dla ludzi. Podczas tegorocznej pandemii do 17 maja 2009 r. odnotowano 8480 przypadków zachorowań na gripę A(H1N1) w 39 krajach świata (w tym 243 przypadki w Europie).

Objawy zarażenia u ludzi

Okres wylegania grypy typu A(H1N1) wynosi 7 dni. Objawy są podobne jak w grypie sezonowej, tj.: podwyższona temperatura ciała, osłabienie, kaszel, katar, ból gardła, możliwe jest występowanie braku apetytu, nudności i biegunki.

Drogi zakażenia:

- kropelkowa – z człowieka na człowieka podczas kaszlu lub kichania
- bezpośrednia – dotykaniem oczu, nosa, ust zainfekowaną ręką, kontakt z wydzieliną z dróg oddechowych (zanieczyszczone chusteczki)
- nie można zarażać się przez prawidłowo przygotowane i poddane obróbce termicznej mięso oraz wyroby z mięsa wieprzowego (wirus ginie w temp. > 70 °C)
- dotychczas nie udokumentowano przypadków zachorowań po spożyciu wody pitnej pochodzącej z wodociągów miejskich oraz po korzystaniu z basenów, gdyż wirus jest wrażliwy na chlor, stosowany w procesie uzdatniania wody.

Szczepienia

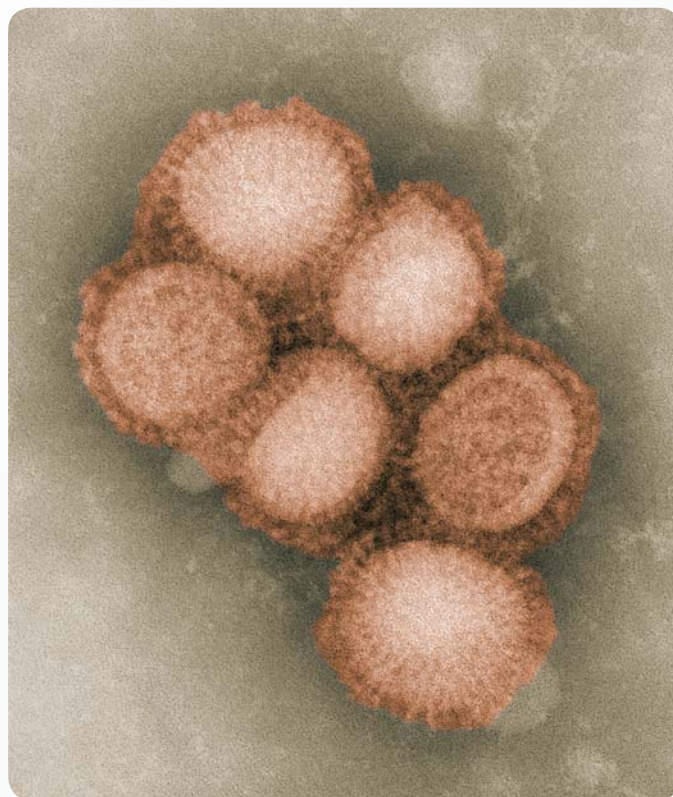
Dotychczas brak jest skutecznej szczepionki zapobiegającej zachorowaniom na gripę A(H1N1).

Leczenie

Skuteczne są leki przeciwwirusowe – inhibitory neuraminidazowe, działające bezpośrednio na wirusa (*zanamiwir* i *oseltamiwir*).

Dezynfekcja

Wirus jest wrażliwy na preparaty dezynfekcyjne na bazie chloru i jodu, detergenty, alkohole oraz nadtlenek wodoru (woda utleniona).

Fot. Wirus grypy A(H1N1). Źródło: www.cdc.gov

Sterylizacja

Wirus jest wrażliwy na temperaturę (ginie w temperaturze 70 ± 100 °C).

Profilaktyka:

- unikać bliskiego kontaktu z osobami wykazującymi objawy grypopodobne
- jeżeli wystąpią objawy grypy i jest podejrzenie kontaktu z osobą, która mogła być narażona na kontakt z wirusem A(H1N1), należy natychmiast skontaktować się z lekarzem, pozostać w domu przez 7 ÷ 10 dni w celu zapobiegania rozprzestrzenieniu się epidemii
- zakrywać nos i usta chusteczkami podczas kaszlu i kichania
- wyrzucać zużyte chusteczki
- myć ręce wodą i mydłem przez 15 ÷ 20 sek. po kaszlu i kichaniu, zalecane jest stosowanie środków odkażających skórę (np. chusteczki dezynfekcyjne)
- unikać dotykania rękami oczu, nosa i ust
- wszelkie przedmioty i powierzchnie, które miały kontakt z osobami chorymi lub ich wydzielinami z dróg oddechowych należy dokładnie umyć wodą i mydłem oraz zastosować odpowiednie środki dezynfekcyjne
- odzież osób zakażonych należy niezwłocznie uprać w możliwie najwyższej temperaturze. (mgs)

Źródła:

- <http://www.pis.gov.pl/userfiles/file/Informacja.pdf>
- http://ecdc.europa.eu/en/files/pdf/Health_topics/090429_FAQ_swine_influenza.pdf
- http://www.cdc.gov/h1n1flu/swineflu_you.htm
- I. Markowska-Daniel, A. Kowalczyk *Możliwości i ograniczenia profilaktyki swoistej grypy świń*. „Medycyna Weterynaryjna” 2007, 63(8): 891-895